TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. lapkričio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Aplinka – Veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos – Reglamentas (ES) Nr. 995/2010 – Deramo patikrinimo sistemos naudojimas, taikymas ir periodinis vertinimas – 4 straipsnio 2 ir 3 dalys ir 6 straipsnis – Bendrovių grupė – Veiklos vykdytojo prieiga prie patronuojančiosios bendrovės taikomos ir vertinamos deramo patikrinimo sistemos arba stebėsenos organizacijos nustatytos ir šios patronuojančiosios bendrovės naudojamos deramo patikrinimo sistemos“

Byloje C-117/24

dėl *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija) 2024 m. vasario 1 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2024 m. vasario 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

JYSK Kereskedelmi Kft.

prieš

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas F. Biltgen, pirmosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas T. von Danwitz, teisėjai I. Ziemele, A. Kumin (pranešėjas) ir S. Gervasoni,

generalinis advokatas R. Norkus,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2025 m. vasario 26 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *JYSK Kereskedelmi Kft.*, atstovaujamos *ügyvédek* E. Lovász ir Sz. T. Szöghy,

– *Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal*, atstovaujamos D. Nagy ir R. M. Szente,

* Proceso kalba: vengrų.

– Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér ir R. Kissné Berta,

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Pérez-Zurita Gutiérrez,

– Europos Komisijos, atstovaujamos J. Jokubauskaitės, C. Kovács ir Zs. Teleki,

susipažinęs su 2025 m. gegužės 22 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (OL L 295, 2010, p. 23), 4 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 6 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bendrovės *JYSK Kereskedelmi Kft.* (toliau – JYSK) ir *Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal* (Nacionalinė maisto grandinės saugos įstaiga, Vengrija; toliau – Nacionalinė įstaiga) ginčą dėl sąlygų, kuriomis ši bendrovė naudojasi deramo patikrinimo sistema (toliau – DPS) prekiaudama mediena ir medienos produktais.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 995/2010

3 Reglamento Nr. 995/2010 16–18 ir 31 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(16) Vadovaujantis sisteminiu požiūriu veiklos vykdytojai, kurie pirmą kartą vidaus rinkai pateikia medieną ir medienos produktus, turėtų imtis atitinkamų veiksmų, siekiant užtikrinti, kad neteisėtai paruošta mediena ir iš tokios medienos pagaminti medienos produktai nebūtų pateikti vidaus rinkai. Todėl veiklos vykdytojai turėtų atlikti deramą patikrinimą naudodamiesi priemonių ir procedūrų sistema, siekdami sumažinti riziką, kad vidaus rinkai būtų pateikta neteisėtai paruošta mediena ir iš tokios medienos pagaminti medienos produktai.

(17) [DPS], be kita ko, sudaro trys nuo rizikos valdymo neatsiejami elementai: prieiga prie informacijos, rizikos įvertinimas ir nustatytos rizikos mažinimas. [DPS] turėtų suteikti prieigą prie informacijos apie vidaus rinkai pirmą kartą pateikiamos medienos ir medienos produktų šaltinius bei tiekėjus, įskaitant atitinkamą informaciją, susijusią, pavyzdžiui, su atitiktimi taikomiems teisės aktams, medienos ruošos valstybe, rūšimis, kiekiu ir, jei reikia, valstybės regionų ir medienos ruošos koncesija. Remdamiesi šia informacija, veiklos vykdytojai turėtų atlikti rizikos įvertinimą. Jei nustatoma rizika, veiklos vykdytojai turėtų ją mažinti imdamiesi proporcingų nustatytos rizikos dydžiui veiksmų, siekiant užkirsti kelią neteisėtai paruoštos medienos ir iš tokios medienos pagamintų medienos produktų pateikimui vidaus rinkai.

(18) Siekiant išvengti nereikalingos administracinės naštos, veiklos vykdytojams, kurie jau taiko sistemas arba procedūras, kurios atitinka šio reglamento reikalavimus, neturėtų būti nustatytas reikalavimas kurti naujas sistemas.

<…>

(31) Kadangi šio reglamento tikslo, t. y. kovoti su neteisėta medienos ruoša ir susijusia prekyba, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl jo masto to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi [ESS] nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. <…>“

4 Šio reglamento 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nurodyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<…>

c) veiklos vykdytojas – fizinis ar juridinis asmuo, pateikiantis rinkai medieną ar medienos produktus;

<…>“

5 Šio reglamento 4 straipsnyje „Veiklos vykdytojų pareigos“ nustatyta:

„1. Draudžiama pateikti rinkai neteisėtai paruoštą medieną ir iš tokios medienos pagamintus medienos produktus.

2. Veiklos vykdytojai, kurie pateikia medieną ar medienos produktus rinkai, turi imtis deramo patikrinimo priemonių. Tuo tikslu jie naudojasi procedūrų ir priemonių sistema (toliau – [DPS]), kaip nustatyta 6 straipsnyje.

3. Kiekvienas veiklos vykdytojas taiko ir periodiškai vertina [DPS], kuri[a] jis naudojasi, išskyrus tuos atvejus, kai jis naudojasi [DPS], kurią yra nustačiusi 8 straipsnyje nurodyta stebėsenos organizacija. <…>“

6 Šio reglamento 6 straipsnyje „Deramo patikrinimo sistemos“ numatyta:

„1. 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą [DPS] sudaro šie elementai:

a) priemonės ir procedūros, kuriomis suteikiama prieiga prie šios informacijos apie veiklos vykdytojo rinkai pateiktą medieną ar medienos produktus:

– apibūdinimas, įskaitant prekės ženklą ir produkto tipą, bendrinį medžio rūšies pavadinimą ir, kur taikoma, visą medžio rūšies mokslinį pavadinimą,

– medienos ruošos valstybė, ir kai taikoma:

i) valstybės regionas, kuriame mediena buvo paruošta; ir
ii) medienos ruošos koncesija,

– kiekis (išreikštas tūrio, svorio vienetais ar vienetų skaičiumi),

– produkciją veiklos vykdytojui tiekiančio tiekėjo pavadinimas ir adresas,

– prekiautojo, kuriam buvo tiekiama mediena ir medienos produktai, pavadinimas ir adresas,

– dokumentai arba kita informacija, patvirtinanti, kad ta mediena ir medienos produktai atitinka taikomus teisės aktus;

b) rizikos įvertinimo procedūros, kurios suteikia galimybę veiklos vykdytojui analizuoti ir įvertinti, kokia yra rizika, kad rinkai bus pateikta neteisėtai paruošta mediena ar iš tokios medienos pagaminti medienos produktai.

Tokiose procedūrose atsižvelgiama į a punkte nustatytą informaciją, taip pat į atitinkamus rizikos įvertinimo kriterijus, įskaitant:

– atitikties taikomiems teisės aktams užtikrinimą; atitiktis gali būti užtikrinta, be kita ko, taikant sertifikavimą arba kitas trečiosios šalies patikrinimo sistemas, kurios taikomos atitikčiai taikomiems teisės aktams nustatyti,

– konkrečių medžių rūšių neteisėtos medienos ruošos mastą,

– medienos neteisėtos ruošos ar praktikos mastą ruošos valstybėje ir (arba) valstybės regione, kuriame mediena buvo paruošta, įskaitant ginkluotų konfliktų masto svarbą,

– JT Saugumo Tarybos ir Europos Sąjungos Tarybos nustatytas sankcijas dėl medienos importo arba eksporto,

– medienos ir medienos produktų tiekimo grandinės sudėtingumą;

c) išskyrus atvejį, kai rizika, nustatyta atliekant b punkte nurodytas rizikos įvertinimo procedūras, yra nedidelė, rizikos mažinimo procedūros, kurias sudaro tinkamos ir proporcingos priemonės bei procedūros, skirtos veiksmingai sumažinti tą riziką ir kurioms atlikti gali prireikti papildomos informacijos arba dokumentų ir (arba) trečiosios šalies patikrinimo.

<…>“

7 Reglamento Nr. 995/2010 8 straipsnyje „Stebėsenos organizacijos“ nustatyta:

„1. Stebėsenos organizacija:

a) taiko ir periodiškai vertina [DPS], nustatytą pagal 6 straipsnį, ir suteikia veiklos vykdytojams teisę ja naudotis;

b) tikrina, ar tokie veiklos vykdytojai tinkamai naudojasi jos [DPS];

c) imasi tinkamų veiksmų tuo atveju, jei veiklos vykdytojas jos [DPS] naudojasi netinkamai, įskaitant pranešimą kompetentingoms institucijoms, jei veiklos vykdytojas grubiai arba pakartotinai pažeidžia tinkamo naudojimosi reikalavimus.

2. Organizacija gali pateikti paraišką būti pripažinta stebėsenos organizacija, jei ji atitinka šiuos reikalavimus:

a) yra Sąjungoje teisėtai įsisteigęs juridinis asmuo;

b) turi tinkamą kompetenciją ir geba vykdyti 1 dalyje nurodytas funkcijas; ir

c) vykdo savo funkcijas taip, kad užtikrintų, jog nebūtų interesų konflikto.

3. Pasikonsultavusi su atitinkama (-omis) valstybe (-ėmis) nare (-ėmis), Komisija pripažįsta pareiškėją, kuris atitinka 2 dalyje nustatytus reikalavimus, stebėsenos organizacija.

Apie sprendimą dėl stebėsenos organizacijos pripažinimo Komisija praneša visų valstybių narių kompetentingoms institucijoms.

4. Kompetentingos institucijos periodiškai atlieka patikrinimus, kad įsitikintų, ar jų jurisdikcijai priklausančiose teritorijose veiklą vykdančios stebėsenos organizacijos toliau vykdo 1 dalyje nustatytas funkcijas ir atitinka 2 dalyje nustatytus reikalavimus. <…>

5. Jei kompetentinga institucija nustato, kad stebėsenos organizacija nebevykdo 1 dalyje nustatytų funkcijų ar nebeatitinka 2 dalyje nustatytų reikalavimų, ji nedelsdama apie tai informuoja Komisiją.

6. Komisija gali atšaukti stebėsenos organizacijos pripažinimą, ypač remdamasi informacija, pateikta remiantis 5 dalimi, kai ji nustato, kad stebėsenos organizacija nebevykdo 1 dalyje nustatytų funkcijų ar nebeatitinka 2 dalyje nustatytų reikalavimų. <…>

<…>“

8 Šio reglamento 10 straipsnyje „Veiklos vykdytojų patikrinimai“ numatyta:

„1. Kompetentingos institucijos atlieka patikrinimus, kad įsitikintų, ar veiklos vykdytojai laikosi 4 ir 6 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

<…>

3. 1 dalyje minimi patikrinimai, *inter alia*, gali apimti:

a) [DPS], įskaitant rizikos įvertinimo ir rizikos mažinimo procedūras, tikrinimą;

b) dokumentų ir įrašų, iš kurių galima spręsti, ar [DPS] ir procedūros veikia tinkamai, tikrinimą;

c) patikrinimus vietoje, įskaitant auditą vietoje.

<…>

5. <…> kai, atlikus 1 dalyje nurodytus patikrinimus, nustatomi trūkumai, kompetentingos institucijos gali pateikti pranešimą apie padėties ištaisymo veiksmus, kurių turi imtis veiklos vykdytojas. <…>“

Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 607/2012

9 2012 m. liepos 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 607/2012 dėl išsamių deramo patikrinimo sistemos ir stebėsenos organizacijų patikrinimų dažnumo ir pobūdžio taisyklių, numatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (OL L 177, 2012, p. 16), 4 straipsnyje „Rizikos įvertinimas ir mažinimas“ nustatyta:

„Taikant rizikos įvertinimo ir rizikos mažinimo procedūras, į [Reglamento Nr. 995/2010] 6 straipsnio 1 dalies b punkte ir 6 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą sertifikavimą arba kitas trečiosios šalies patikrinimo sistemas gali būti atsižvelgta, jei tas sertifikavimas ar sistemos atitinka šiuos kriterijus:

a) yra parengta bent visus susijusius taikytinų teisės aktų reikalavimus apimanti viešai prieinama reikalavimų sistema, kuria gali naudotis trečiosios šalys;

b) yra nurodyta, kad trečioji šalis periodiškai – ne rečiau kaip kas 12 mėnesių – atlieka reikiamus patikrinimus, įskaitant patikrinimus vietoje, kad įsitikintų, jog laikomasi taikytinų teisės aktų;

c) jie apima trečiosios šalies patikrintas priemones, skirtas pagal taikytinus teisės aktus paruoštai medienai ir iš tokios medienos pagamintiems medienos produktams atsekti bet kuriame tiekimo grandinės etape iki tokios medienos ar medienos produktų pateikimo rinkai;

d) jie apima trečiosios šalies patikrintas kontrolės priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad nežinomos kilmės mediena arba medienos produktai, arba mediena ar medienos produktai, kurie nebuvo paruošti pagal taikytinus teisės aktus, nepatektų į tiekimo grandinę.“

10 Šio įgyvendinimo reglamento 5 straipsnyje „Veiklos vykdytojų atliekamas informacijos registravimas“ numatyta:

„1. [Reglamento Nr. 995/2010] 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta informacija apie veiklos vykdytojo tiekiamą produkciją ir informacija apie rizikos mažinimo procedūrų taikymą tinkamai registruojama; įrašai saugomi 5 metus, o kompetentingai institucijai sudaromos sąlygos juos patikrinti.

2. Taikydami [DPS] veiklos vykdytojai turi sugebėti nurodyti, kaip surinkta informacija buvo patikrinta pagal [Reglamento Nr. 995/2010] 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus rizikos kriterijus, kaip priimtas sprendimas dėl rizikos mažinimo priemonių ir kaip veiklos vykdytojas nustatė rizikos laipsnį.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

11 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad JYSK yra pagal Vengrijos teisę įsteigta bendrovė, prekiaujanti mediena ir medienos produktais ir šiomis aplinkybėmis importuojanti medieną ir medienos produktus iš trečiųjų šalių. Visas jos kapitalas priklauso Danijoje registruotai bendrovei LLG A/S (toliau – patronuojančioji bendrovė).

12 2023 m. Nacionalinė įstaiga, kuri yra kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento Nr. 995/2010 taikymą Vengrijoje, atliko patikrinimą bendrovėje JYSK, be kita ko, siekdama patikrinti, ar ji turi šio reglamento reikalavimus atitinkančią DPS.

13 2023 m. gegužės 26 d. sprendimu Nacionalinė įstaiga, be kita ko, konstatavo, kad JYSK pažeidė Reglamentą Nr. 995/2010, skyrė jai baudą ir įpareigojo įdiegti savo DPS, nes ji savo vardu neturėjo DPS, specialiai sukurtos jos vykdomai veiklai, ir nesinaudojo DPS, sukurta stebėsenos organizacijos, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 995/2010 8 straipsnį.

14 Nacionalinė tarnyba pažymėjo, kad JYSK yra veiklos vykdytoja, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 995/2010 2 straipsnio c punktą, ir kad vykdydama komercinę veiklą JYSK naudojosi savo patronuojančiosios bendrovės sukurta DPS, kuri grindžiama tiek šios bendrovės, tiek tokios organizacijos atlikta rizikos analize.

15 JYSK ginčijo tą sprendimą *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija), šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme, ir teigė, kad jos patronuojančiosios bendrovės taikoma DPS gali būti laikoma jos pačios sistema, nes Reglamente Nr. 995/2010 nustatyta tik pareiga naudotis DPS, o ne pareiga sukurti tokią sistemą. Ši bendrovė pažymi, kad patronuojančioji bendrovė Europoje turi daug patronuojamųjų bendrovių ir jos visos naudojasi ta pačia DPS.

16 Nacionalinė įstaiga, priešingai, mano, kad veiklos vykdytojas, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 995/2010, privalo pats taikyti DPS. Kadangi patronuojančioji bendrovė savo patronuojamosioms bendrovėms patiki savarankiškų užduočių medienos ir medienos produktų importo srityje, pagal šį reglamentą šios patronuojamosios bendrovės turi taikyti kiekviena savo DPS.

17 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar pagal Reglamentą Nr. 995/2010 tik reikalaujama, kad veiklos vykdytojas naudotųsi DPS duomenims rinkti, su mediena ir medienos produktais, kuriuos jis pirmą kartą pateikia rinkai Sąjungoje, susijusiai rizikai vertinti ir prireikus mažinti, ar, priešingai, toks veiklos vykdytojas privalo turėti savo vardu įdiegtą DPS, specialiai sukurtą jo vykdomai veiklai. Be to, šis teismas mano, kad, atsižvelgiant į JYSK veiklą, šiai bendrovei, kaip veiklos vykdytojai, kaip ji suprantama pagal šį reglamentą, tenka su DPS susijusios pareigos.

18 Tokiomis aplinkybėmis *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Reglamento Nr. 995/2010] 4 straipsnio 2 ir 3 dalys, siejamos su jo 6 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamos taip, kad šias nuostatas atitinka aplinkybė, jog veiklos vykdytojas turi prieigą prie šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų [DPS], kurią taiko ir vertina patronuojančioji bendrovė arba kuria ši bendrovė naudojasi ir kurią sukūrė stebėsenos organizacija, kaip ji suprantama pagal [minėto reglamento] 8 straipsnį, elementų?“

Dėl prejudicinio klausimo

19 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalis, 3 dalies pirmas sakinys ir 6 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, jog tam, kad bendrovių grupei priklausantis veiklos vykdytojas, kaip jis

suprantamas pagal šio reglamento 2 straipsnio c punktą, įvykdytų jam pagal šias nuostatas tenkančias pareigas, pakanka, kad jis turėtų prieigą prie šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų DPS, kurią sukūrė, taiko ir vertina patronuojančioji bendrovė arba kurią sukūrė šio reglamento 8 straipsnyje nurodyta stebėsenos organizacija ir kuria naudojasi ši patronuojančioji bendrovė, elementų.

20 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalį ir 3 dalies pirmą sakinį veiklos vykdytojui, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 2 straipsnio c punktą, nustatytos dvi skirtingos su DPS susijusios pareigos. Pirma, veiklos vykdytojas, pirmą kartą pateikdamas medieną ar medienos produktus vidaus rinkai, turi naudoti DPS, nustatytą pagal minėto reglamento 6 straipsnio 1 dalį. Antra, jis turi taikyti ir periodiškai vertinti naudojamą DPS, išskyrus atvejus, kai naudojasi Reglamento Nr. 995/2010 8 straipsnyje nurodytos stebėsenos organizacijos nustatyta DPS.

21 Nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, jog tam, kad JYSK galėtų įvykdyti savo pareigą naudoti DPS, jos patronuojančioji bendrovė suteikia jai prieigą prie įvairių vienos DPS, kuria dalijamasi bendrovių grupėje, kuriai priklauso šios dvi bendrovės, ir kurios elementus nustato arba pati patronuojančioji bendrovė, arba stebėsenos organizacija, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 995/2010 8 straipsnį, elementų. Be to, neginčijama, kad JYSK pati netaiko ir nevertina DPS, prie kurios turi prieigą, nes jai šiuo klausimu tenkančias pareigas prisiima jos patronuojančioji bendrovė, prireikus kreipdamasi į tokią organizaciją.

22 Siekiant naudingai atsakyti į pateiktą klausimą, reikia patikrinti, ar veiklos vykdytojas gali įvykdyti savo pareigą naudotis DPS, turėdamas prieigą prie trečiojo asmens nustatytos DPS elementų, ir ar tam, kad veiklos vykdytojas įvykdytų pareigą taikyti ir periodiškai vertinti naudojamą DPS, pakanka, kad jis turėtų prieigą prie DPS, kurią sukūrė, taiko ir periodiškai vertina trečiasis asmuo, kuris nėra stebėsenos organizacija, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 995/2010 8 straipsnį, arba kurią sukūrė tokia organizacija, bet naudoja trečiasis asmuo.

23 Siekiant atsakyti į šiuos klausimus, pirmiausia reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatas reikia atsižvelgti ne tik į jų formuluotę, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame jos įtvirtintos, tikslus (šiuo klausimu žr. 1983 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, 12 punktą ir 2025 m. vasario 27 d. Sprendimo *Dun & Bradstreet Austria ir kt.*, C-203/22, EU:C:2025:117, 39 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

24 Pirma, dėl pažodinio prejudiciniame klausime nurodytų nuostatų aiškinimo pažymėtina, kad Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalyje ir 3 dalies pirmame sakinyje vartojamo žodžio „naudoti“ įprasta reikšmė bendrinėje kalboje neleidžia vienareikšmiškai nustatyti, kiek veiklos vykdytojas gali kreiptis į trečiąjį asmenį, kad įvykdytų pagal šias nuostatas jam tenkančias pareigas.

25 Vis dėlto, kaip aiškiai matyti iš Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalies, veiklos vykdytojas privalo naudoti DPS, kurią privalomai sudaro šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodyti elementai. Atsižvelgiant į pastarosios nuostatos a–c punktus, siejamus su šio reglamento 16 ir 17 konstatuojamosiomis dalimis, trys reikalaujami elementai yra šie: priemonės ir procedūros, kuriomis suteikiama prieiga prie informacijos apie pirmą kartą vidaus rinkai pateiktos medienos ir medienos produktų tiekimo šaltinius ir tiekėjus, procedūros, kurios suteikia galimybę veiklos vykdytojui remiantis šia informacija analizuoti ir įvertinti, kokia yra rizika, kad rinkai bus pateikta neteisėtai paruošta mediena ar iš tokios medienos pagaminti medienos produktai, ir galiausiai, kai ši rizika yra didelė, šios rizikos mažinimo priemonės ir procedūros.

26 Pareiga naudoti DPS reiškia aktyvų veiklos vykdytojo elgesį, nes būtent jis turi imtis tinkamų DPS taikymo priemonių, kad išvengtų neteisėtai paruoštos medienos ir iš tokios medienos pagamintų medienos produktų pateikimo rinkai. Be to, trys DPS elementai būtinai turi būti susiję su paties šio veiklos vykdytojo komercine veikla, kurią vykdant mediena ar medienos produktai pateikiami vidaus rinkai, ir atitikti konkrečią dėl šios veiklos kylančią riziką.

27 Iš Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalies ir 3 dalies pirmo sakinio bei 6 straipsnio 1 dalies b punkto formuluotės matyti, kad pareiga naudoti DPS pateikiant vidaus rinkai medieną ar medienos produktus, taigi ir pareiga taikyti iš trijų šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų elementų sudarytą DPS tenka tik veiklos vykdytojui. Šiame reglamente nenumatyta jokios galimybės veiklos vykdytojui patikėti trečiajam asmeniui laikytis pareigos naudoti DPS, nes jo 4 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad tik veiklos vykdytojo naudojamos DPS taikymas ir vertinimas gali būti patikėtas stebėsenos organizacijai, kaip ji suprantama pagal šio reglamento 8 straipsnį, kai veiklos vykdytojas naudojasi tokios organizacijos sukurta DPS.

28 Tiesa, pagal Sąjungos teisę nedraudžiama veiklos vykdytojui pasinaudoti trečiojo asmens pagalba nustatant įvairius DPS elementus pagal Reglamento Nr. 995/2010 6 straipsnio 1 dalies a–c punktus. Įgyvendinimo reglamento Nr. 607/2012 4 straipsnyje aiškiai numatyta, kad į Reglamento Nr. 995/2010 6 straipsnio 1 dalies b punkto antros pastraipos pirmoje įtraukoje ir 6 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą sertifikavimą arba kitas trečiosios šalies patikrinimo sistemas iš esmės gali būti atsižvelgta vertinant ir mažinant riziką, susijusią su neteisėtai paruoštos medienos ar iš tokios medienos pagamintų medienos produktų pateikimu rinkai.

29 Vis dėlto iš to, kas išdėstyta, matyti, kad būtent veiklos vykdytojas iš esmės privalo nustatyti DPS (kaip matyti iš Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 3 dalies, šią užduotį taip pat gali atlikti stebėsenos organizacija) ir patvirtinti tinkamas jos taikymo priemones, kad būtų išvengta neteisėtai paruoštos medienos ir iš tokios medienos pagamintų medienos produktų pateikimo rinkai.

30 Trečia, Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 3 dalyje veiklos vykdytojo galimybė būti atleistam nuo pareigos taikyti ir vertinti DPS aiškiai numatyta tik tuo atveju, kai DPS yra nustačiusi šio reglamento 8 straipsnyje nurodyta stebėsenos organizacija, bet nurodyta, kad tokiu atveju šis veiklos vykdytojas turi naudotis šia DPS.

31 Šiomis aplinkybėmis iš tarpusavyje siejamų Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalies, 3 dalies pirmo sakinio ir 6 straipsnio 1 dalies teksto galima daryti išvadą, kad vien veiklos vykdytojo prieiga prie DPS sudarančių elementų, nurodytų pastarojoje nuostatoje, kuriuos parengė ne jis pats, o trečiasis asmuo, kuris nėra stebėsenos organizacija, kaip antai bendrovių grupės, kuriai priklauso veiklos vykdytojas, patronuojančioji bendrovė, neleidžia įvykdyti šiam veiklos vykdytojui tenkančio aktyvių veiksmų reikalavimo dėl pareigos naudoti DPS, kai jis teikia vidaus rinkai medieną ar medienos produktus. Be to, šis veiklos vykdytojas gali pavesti trečiajam asmeniui laikytis pareigos taikyti ir periodiškai vertinti DPS tik tuomet, kai jis naudojasi tokia DPS. Bet kuriuo atveju tokia galimybė įmanoma tik tuo atveju, kai veiklos vykdytojo naudojamą DPS yra sukūrusi stebėsenos organizacija, kaip ji suprantama pagal šio reglamento 8 straipsnį.

32 Pirmesniame punkte pateiktą aiškinimą patvirtina ir prašomų išaiškinti nuostatų kontekstas, ir Reglamentu Nr. 995/2010 siekiamas tikslas.

33 Antra, dėl šių nuostatų kontekstinio aiškinimo primintina, kad pagal Reglamento Nr. 995/2010 10 straipsnio 1 dalį ir 3 dalies a ir b punktus kompetentingos institucijos atlieka patikrinimus, kad įsitikintų, ar veiklos vykdytojai laikosi šio reglamento 4 ir 6 straipsniuose nustatytų reikalavimų; šiais patikrinimais, be kita ko, siekiama patikrinti DPS, įskaitant neteisėtai paruoštos medienos ar iš tokios medienos pagamintų medienos produktų pateikimo rinkai rizikos vertinimo ir mažinimo procedūras, taip pat patikrinti dokumentus ir įrašus, patvirtinančius, kad DPS ir procedūros veikia tinkamai.

34 Šiuo klausimu Įgyvendinimo reglamento Nr. 607/2012 5 straipsnio 1 dalyje numatyta veiklos vykdytojų pareiga registruoti Reglamento Nr. 995/2010 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą informaciją apie rinkai pateiktos medienos ar medienos produktų tiekimą ir apie rizikos, susijusios su neteisėtai paruoštos medienos ar iš tokios medienos pagamintų medienos produktų pateikimu rinkai, mažinimo procedūrų taikymą. Įgyvendinimo reglamento Nr. 607/2012 5 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad veiklos vykdytojai turi sugebėti nurodyti, kaip priimtas sprendimas dėl rizikos mažinimo priemonių ir kaip jie nustatė rizikos laipsnį.

35 Atsižvelgiant į veiklos vykdytojui pagal Reglamento Nr. 995/2010 4 ir 6 straipsnius tenkančias pareigas naudoti, taikyti ir periodiškai vertinti DPS, konstatuotina, kad kompetentingų institucijų pagal Reglamento Nr. 995/2010 10 straipsnio 1 dalį atliekamų veiklos vykdytojo komercinės veiklos patikrinimų veiksmingumas negalėtų būti visiškai užtikrintas, jei, išskyrus šio reglamento 4 straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį, šis veiklos vykdytojas galėtų tik pasidalyti su šiomis institucijomis prieiga prie trečiojo asmens sukurtos DPS elementų. Aplinkybė, kad tam tikrais atvejais šis trečiasis asmuo yra bendrovių grupės, kuriai priklauso veiklos vykdytojas, patronuojančioji bendrovė ir vykdo panašią ar net tokią pačią komercinę veiklą kaip ir šis veiklos vykdytojas ir kad šie du subjektai naudojasi tomis pačiomis tiekimo grandinėmis, neturi reikšmės.

36 Analogiški argumentai taikomi ir dėl Reglamento Nr. 995/2010 10 straipsnio 5 dalies pirmo sakinio, pagal kurį kompetentingos institucijos, per patikrinimą nustačiusios trūkumų, gali pranešti veiklos vykdytojui apie ištaisomąsias priemones, kurių jis turi imtis. Veiklos vykdytojas negalėtų greitai ir veiksmingai imtis tokių priemonių, jei neturėtų galimybės pats imtis veiksmų dėl įvairių atitinkamos DPS elementų.

37 Trečia, dėl klausime nurodytų nuostatų teleologinio aiškinimo primintina, kad Reglamentu Nr. 995/2010, kaip matyti iš jo 31 konstatuojamosios dalies, siekiama kovoti su neteisėta medienos ruoša ir susijusia prekyba (šiuo klausimu žr. 2024 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Mesto Rimavská Sobota*, C-370/23, EU:C:2024:972, 36 punktą). Be to, iš šio reglamento 16 konstatuojamosios dalies galima daryti išvadą, kad taikant DPS siekiama kuo labiau sumažinti riziką, kad vidaus rinkai bus pateikta neteisėtai paruošta mediena ir iš tokios medienos pagaminti medienos produktai.

38 Tik pats veiklos vykdytojas, kuriam pagal Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalį tiesiogiai taikoma rūpestingumo pareiga pateikiant vidaus rinkai medieną ar medienos produktus, gali tinkamai pateikti svarbią informaciją apie savo komercinę veiklą, įvertinti ir valdyti su šia veikla susijusią riziką ir taip užtikrinti šiuo reglamentu nustatytos DPS įgyvendinimą laikantis šio sprendimo pirmesniame punkte primintų tikslų. Kaip išvados 58 ir 59 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, paprasta veiklos vykdytojo prieiga prie DPS, kurios įgyvendinimo priemonių imasi ne pats veiklos vykdytojas ar stebėsenos organizacija, o trečiasis asmuo, kaip antai veiklos vykdytojo patronuojančioji bendrovė, neleidžia užtikrinti, kad šie tikslai gali būti lygiavertiškai pasiekti.

39 Šiuo klausimu pažymėtina, kad veiklos vykdytojui pagal Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalį, 3 dalies pirmą sakinį ir 6 straipsnio 1 dalį tenkančios pareigos negali būti laikomos įvykdytomis vien dėl to, kad veiklos vykdytojas gali įrodyti turįs prieigą prie trečiojo asmens parengtos DPS elementų ir kad vykdydamas savo komercinę veiklą jis nepateikė vidaus rinkai neteisėtai paruoštos medienos ir iš tokios medienos pagamintų medienos produktų. Laikantis tokio požiūrio nepakankamai atsižvelgiama į tai, kad Reglamentu Nr. 995/2010 siekiama nustatyti pačiam veiklos vykdytojui keliamus reikalavimus, pagal kuriuos jis turi imtis aktyvių veiksmų prieš pateikdamas vidaus rinkai medieną ar medienos produktus.

40 Kaip matyti iš Reglamento Nr. 995/2010 18 konstatuojamosios dalies, jame atsižvelgiama į poreikį išvengti nereikalingos administracinės naštos veiklos vykdytojams. Negalima atmesti galimybės, kad kiekvienos bendrovių grupei priklausančios patronuojamosios bendrovės konkrečiai komercinei veiklai pritaikytos DPS naudojimas, taikymas ir periodinis vertinimas gali būti finansiškai naudingas tiek patronuojančiajai bendrovei, tiek patronuojamosioms bendrovėms.

41 Vis dėlto tokie argumentai dėl vienos DPS egzistavimo bendrovių grupėje privalumų negali pagrįsti veiklos vykdytojų atleidimo nuo pareigos elgtis rūpestingai pagal Reglamente Nr. 995/2010 numatytus reikalavimus.

42 Be to, reikia pridurti, kad veiklos vykdytojo galimybė laikytis pareigos taikyti ir periodiškai vertinti DPS, kai jis naudojasi stebėsenos organizacijos, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 995/2010 8 straipsnį, sukurta DPS, bet kuriuo atveju negali būti taikoma situacijai, kai ši DPS buvo sukurta, yra taikoma ir vertinama trečiojo asmens, kaip antai šio veiklos vykdytojo patronuojančiosios bendrovės. Toks požiūris reikštų, kad apeinamos nuostatos, reglamentuojančios stebėsenos organizacijų sistemą, funkcijas ir priežiūrą pagal minėto 8 straipsnio 1–6 dalis, ir taip galėtų būti pakenkta šio sprendimo 37 punkte primintiems tikslams.

43 Atsižvelgiant į visus išdėstytus motyvus, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 995/2010 4 straipsnio 2 dalis, 3 dalies pirmas sakinys ir 6 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, jog tam, kad bendrovių grupei priklausantis veiklos vykdytojas, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 2 straipsnio c punktą, įvykdytų jam pagal šias nuostatas tenkančias pareigas, nepakanka, kad jis turėtų prieigą prie šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų DPS, kurią sukūrė, taiko ir vertina patronuojančioji bendrovė arba kurią sukūrė šio reglamento 8 straipsnyje nurodyta stebėsenos organizacija ir kuria naudojasi ši patronuojančioji bendrovė, elementų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

44 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos, 4 straipsnio 2 dalis, 3 dalies pirmas sakinys ir 6 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinami taip:

tam, kad bendrovių grupei priklausantis veiklos vykdytojas, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 2 straipsnio c punktą, įvykdytų jam pagal šias nuostatas tenkančias pareigas, nepakanka, kad jis turėtų prieigą prie šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų DPS, kurią sukūrė, taiko ir vertina patronuojančioji bendrovė arba kurią sukūrė šio reglamento 8 straipsnyje nurodyta stebėsenos organizacija ir kuria naudojasi ši patronuojančioji bendrovė, elementų.

Parašai.